

FETTAH AYTAÇ

Derleyen: Davut Ökütçü

Adana'da 1907 yılında dünyaya gelen Fethiye Aytaç 1921 yılında Darüşşafaka Lisesine girdi. 1928 yılında Darüşşafaka'dan mezun olduğunda aklına mühendis olmayı iyice yerleştirmişti. Sadece bir mühendis değil çok iyi yetişmiş bir mühendis olmalıydı. İstanbul Mühendis Mektebine (İTÜ) başladığında bu hayalini gerçekleştirmek için bir yandan yoğun bir tempo ile derslerine çalışıyor, öte yandan kültür ve sanat yönünden de kendini geliştirmek için büyük çaba sarf ediyordu. Adam olmanın birinci ve temel koşulunun her şeyden önce kültürlü olmaktan geçtiğine inanmıştı. Bunu da zaman zaman "kurumların başında görev yapacak insanlar herşeyden evvel önemli derecede kültür birikimine sahip olması gerekir" diye dile getirirdi.

Genç mühendis olarak hayata atıldığı sıralarda Atatürk Türkiye'si büyük bir imar atağında idi. O da hep kendi işini kurmak, kendi kendinin patronu olarak hayatını düzenlemeyi kafasına koymuştu. Doğduğu kente Adana'ya döndü. İnşaat işleri yapmaya başladı. Bunlardan biri de Adana'daki Dinlenme tesisleri idi. İnşaatın bitip yüzme havuzunun işletmeye alındığı günlerde Atatürk Adana'ya gelmiş, bu tesisi de görmek istemişti. Atatürk inşaatı yapan genç müteahhit Fethiye beyi yanına çağırır. Üç kademeli trampelin en yükseğini işaret ederek buradan atlama yapmak için asgari derinliğin ne olması gerektiğini sorar. Genç mühendis yükseklik, beden ağırlıkları, yer çekimi ile kazanılan hız, suya dalış anındaki güç ve suyun kaldırma gücü gibi teknik konuları bir çırpıda ama basit bir dille anlattığında Atatürk çok memnun olur, omuzunu okşar ve "Memleketin senin gibi iyi

yetişmiş insanlara ihtiyacı var. Çok memnun oldum, aferin" diyerek takdirlerini ifade eder. Atatürk'e olan hayranlığı bir tutku düzeyinde idi. Onun devrimlerine olan bağlılığını her fırsatta dile getirmekten kaçınmazdı.

*İşleri her geçen gün büyüyordu. Atatürk'ün başlattığı tarım hamlesinde gerekli olan modern araç ve donanımın her geçen gün daha fazla kullanılacağını gördüğü için Massey Ferguson firmasının temsilciliğini de almıştı. Parasal yönden güç kazandıkça hayatını şekillendiren kurum olan Darüşşafaka ile daha yakından ilgilenmeye başlamıştı. 40 lı yıllardan itibaren Cemiyete üye olmuş, Darüşşafaka'nın daha ileriye gitmesi için yapılması gerekenleri düşünmeye başlamıştı. 1950 lerde Cemiyet'in başında Yapı Kredi Bankasının kurucusu Kazım Taşkent vardı. Kazım Taşkent ve Yönetim Kurulu Darüşşafaka'yı meslek okulu haline dönüştürmek planlarını yapmaktaydılar. Fethiye Aytaç anılarını anlatırken "Yönetim Kurulu Azalarının azamisi, Kazım Taşkent'in bankasından kredi alıyorlardı. Onun için karşı çıkamıyorlardı" diyerek çıkar ilişkileri uğruna Darüşşafaka'nın geleceğine sahip çıkılmadığını anlatıyordu. Fethiye Aytaç Darüşşafaka'dan yetişen Cemiyet üyeleri ile birlikte mücadeleye başlar ve ilk seçimde yönetimi ele geçirir. Ülkenin aydınlıklı düşüncede, iyi yetişmiş, iyi dil bilen kadrolara ihtiyacını görüyordu. Darüşşafaka'nın fen derslerinin İngilizce okutulduğu kolej sisteminde öğretime geçirilmesine karar verdi. Eğitim kadrosunu gözden geçirdi. İngilizce Bölüm Başkanlığına Nazime Antel'i getirdi. **Babalı yoksul öğrencilere** de öğrenim olanağı sağlanması, **kız öğrencilerin** okula kabulü de onun eseridir. Darüşşafaka Lisesi artık Türkiye'nin en elit okulları ile boy ölçüşen, başarı grafiği çok kısa sürede zirveye ulaşan bir okul haline gelmişti.*

Darüşşafaka'da bu devrimsel değişikliklere imza atan Fethiye Aytaç, Cemiyetin gelir kaynaklarını geliştirme için modern alışveriş merkezleri kompleksleri kurmaya başlamıştı. Çemberlitaş Sitesi, Şişlideki Site sinema ve ofis kompleksi bunlar arasında idi. Fethiye Aytaç 29. 04. 2003 günü hayata veda etti.

Fettah Aytaç 1965 de bu derlemenin yazarının son yılında Darüşşafaka Lisesinde 1 yıl Müdürlük görevini de üstlendi. 1965 mezunlarının yıllıklarının ilk sayfasında şu sözleri yer alıyordu:

Öğrencilerime,

21 Mayıs 1965

Benzerine dünyada ender rastlanabilen Darüşşafaka Lisesini, Türk Milleti, doksan iki yıl evvel kurmuş ve bugüne kadar idame ettirmiştir.

Aldığınız sağlam Türk kültürünün yanında batı medeniyetinin dev adımlarına uyaabilmeniz yabancı dil bimenin zarureti karşısında Darüşşafaka 1954 yılından itibaren İngiliz diline önem vermiş ve Fen derslerinin İngilizce olarak öğretimine başlamıştır. Sizler bu suretle yabancı bir dili, İngilizceyi, tam manası ile öğrenmiş olarak okuldan mezun oluyorsunuz.

Okulunuzda edindiğiniz bilgi ve tecrübeler, sizlere, hayatta doğru ve yanlış ayırma, karşılaşılabilecek problemleri müsbet bir şekilde halletme, hadiselere realist bir gözle bakma, karşınıza çıkacak engelleri aşma ve bu suretle hayat mücadelesini kendinizden emin olarak yapabilme gücünü kazandırmış bulunuyor.

Yalnız şunu unutmayınız ki hiçbir okul, öğrencinin her türlü bilgi ve tecrübe ile mücehhez olarak hayata atılmasını sağlayamaz; ona kendi kendini yetiştirmek için gerekli malzemeyi verir. Bundan sonra bilgi ve tecrübelerinizi arttırmaya gayret edecek ve mükemmel bir insan olarak yetişmenin çarelerini arayacaksınız. Bunun için de kendi dar ufkunuzu genişletmeniz, meslek hayatınızın sınırlılıklarından kurtulmanız, yalnız kendi meslek ve memleketinizin problemlerini değil, bütün dünyaya ait problemleri kavramanız gerekir. **Ancak bu suretle ideal manada kültürlü bir insan olabilirsiniz**

Memleketinize yapacağınız en büyük ve önemli hizmet ise, büyük dahi Atatürk'ü anlayarak onun milleti için çizdiği yoldan yürümele mümkündür.

Darüşşafaka'dan mezun olduktan sonra sizi yetiştiren okulumuza bağlı kalacağınızdan ve her fırsatta ona maddi ve manevi yardımda bulunacağınızdan eminim.

Fettah AYTAÇ
Okul Müdürü